

Elemi iskola

Beküldés dátuma:	2016.01.10
Értéktárba rögzítve:	2016.02.06
Benyújtó kapcsolattartó személy:	Csuk Ferenc
Értéktár megnevezése:	Települési értéktár
Fellelhetőség helye:	Szentgotthárd, Széll Kálmán tér 2.

A XVIII. század óta áll a volt elemi iskola épülete, amely a XX. század közepéig az oktatást szolgálta, majd 1960 óta a Városi Könyvtár otthona.

A források 1554-ben említenek először iskolát a településen. Később, 1698-ban a szomszédos településre Kethelyre jártak a gyerekek tanulni. (Kethely ma Szentgotthárd egyik városrésze.)

Szentgotthárdon 1755-ben lett önálló plébánia, amelyhez az akkori rendelkezések szerint iskolának is tartoznia kellett. 1734-től a szentgotthárdi apátság a heiligenkreuzi szerzetesek irányítása alá került, akik német anyanyelvűek voltak. A kolostor és a templom felépítése mellett elkezdtek a település erőteljes fejlesztését. Ekkor épült a templommal szemben a mai könyvtár

helyén az első földszintes elemi iskola, amelyet 1789-ben három tanítóssá bővítettek. Két tanítói lakás is tartozott hozzá. 1829-ben sem a tanító, sem a segédtanító nem tudott magyarul. A kiegyezés idején az iskola két tantermében egy tanító és három segédtanító oktatott.

1878-ban Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter javaslatára a magyar kormány Heiligenkreuztól elvette az apátságot, és a magyar, zirci főapát alá rendelte. Ekkor kezdődött az iskolában a magyar nyelvű oktatás. Schill Atanáz szerzetes már magyarul tanította a gyerekeket. A gimnázium beindításakor vált nyilvánvalóvá, hogy a négy elemi elvégzése után ide beiratkozott tanulók 10%-a tud magyarul, és többségük nem felel meg a gimnáziumi képzés követelményeinek. Az iskolaszék kezdeményezésére a zirci apátsággal közösen határoztak az iskola bővítéséről. 1894-ben növelték az iskola alapterületét és emeletet építettek rá. Az új igazgató Pum Károly kántortanító lett, aki magyarul tanított 43 évig. Az iskola fűtéséhez szükséges tíz öl fát az uradalom biztosította. A tanítás hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton folyt. Délután az ipari tanonciskola működött a tantermekben.

A XIX. és XX. század fordulóján a népesség növekedésével és az általános tankötelezettség bevezetésével (1868) párhuzamosan nőtt a beiratkozottak száma. Ezért rendkívül nehézé vált az iskola helyzete. 70 fiú, ill. 81 lány járt egy-egy osztályba. 1923-ban felszámolták a tanítói lakásokat, ezáltal két új tanteremmel bővült az iskola.

1942-ben az oktatási minisztérium rendeletére a korábbi 6 évfolyamos elemi iskolát 8 évfolyamosra bővítették, ami a zsúfoltságot tovább növelte. Az 1942/43 tanévben az iskolának hat tanterme volt és hat pedagógus tanított a 346 diákot.

1948-ban, az államosításokkal megszűnt az evangélikus iskola. 1950-től Zsida és Kethely Szentgotthárdhoz csatolásával azok iskolái is tagintézmények lettek. Az iskola nem tudta már fogadni a gyerekeket, ezért a gimnáziumban, a volt Honvéd utcai laktanyában, az evangélikus iskolában és a tűzoltószertárban is tartottak órákat az ingázó pedagógusok. A bajokat orvosolta, hogy 1960-ban a Ligetnél elkészült az Arany János úti iskola, majd 1985-ben a 2. számú iskola, amely 1995-ben felvette Széchenyi István nevét. 1991 szeptemberében új épületbe költözött a "ipariskola", a 411. sz. Ipari Szakmunkásképző iskola amely addig a hajdani elemi iskola épületében működött.

A épület földszintjére 1960-ban a községi könyvtár költözött. A 90-es évek elejétől az emelet egy részén a gyerekkönyvtár helyezkedik el. 1998 óta a Városi TV (majd Gotthárd TV) is az emeletről sugározza műsorait.